

Dr. Frederic KÖNIG la vârsta de 85 ani

Dr.FREDERIC KÖNIG, pasionat lepidopterolog încă din copilărie, s-a născut la Timișoara, la 6 noiembrie 1910. Clasele primare și Liceul confesional romano-catolic le-a urmat în orașul de pe Bega, fiind bacalaureat în 1928.

Pasiunea pentru natură și mai ales pentru lepidoptere se manifestă de timpuriu, primele colectări fiind realizate de la vârsta de 11 ani, în 1926 având deja o colecție de peste 4000 exemplare. Cu ocazia bacalaureatului primește în dar de la părinți un determinant al larvelor de lepidoptere și al plantelor gazdă, fapt care îi dezvoltă pasiunea și stimulează interesul pentru studierea primelor stadii de dezvoltare la fluturi.

Neexistând facultate de Științe naturale în Timișoara, părinții îndrumă pe F.KÖNIG spre o meserie rentabilă, devenind ucenic meccanic cu termen redus. Perseverent și tenace, F.KÖNIG se evidențiază curând și obține astfel o bursă de specializare în Germania, la școala superioară tehnică de la Chemnitz. În paralel cu școala, pasionatul entomolog continuă colectările în jurul localității Chemnitz, vizitează muzeele de Științe Naturale din Dresda și Berlin, participă la întrunirile Societății Entomologice din Chemnitz, devenind în 1931 membru al acesteia. Reîntors în țară, este angajat în 1932 ca maistru la fabrica de ciorapi din Timișoara, localitate în care continuă colectarea și cercetarea lepidopterelor.

Datorită cunoștințelor sale asupra lepidopterelor bănățene, în 1936 este invitat de contele E.TELEKI din Căpâlnaș-Săvișin, un alt pasionat lepidopterolog al vremii, pentru a-i determina fluturii colectați în acea regiune. Ca urmare a acestei vizite, contele TELEKI va stimula și ajuta activitatea lepidopterologică a tânărului lepidopterolog bănățean.

În 1938 F.KÖNIG publică prima sa lucrare privind stadiile de dezvoltare la *Pararge roxelana* Cr., specie rară, prezentă în România numai în regiunea Băilor Herculane și Turnu Severin. În același an apare "Beiträge zur Kenntnis der makrolepidopterenfauna des rumänischen Banates", iar în 1941 semnalează pe *Gortyna (Hydroecia) leucographa* din Banat. Aceste lucrări, secondate în anii următori de altele, impun numele tânărului lepidopterolog în lumea științifică. În 1939 F.KÖNIG devine membru al Societății Entomologice din Frankfurt pe Main, iar în 1945 vizitează Muzeul de Istorie Naturală "Grigore Antipa" din București, făcând totodată cunoștință cu marca colecție mondială A.CARADIA și cu colecția de fluturi românești Prof.A.OSTROGOVICH.

În 1943 se căsătorește cu învățătoarea Agneta Nemeth, soție devotată care îl încurajează mult în meseria în care se specializase, deschizând un mic atelier de tricelat. Perioada dificilă a războiului a fost trecută prin repetate concentrări la șantierul naval din Brăila, fără a participa însă pe front. În 1952 atelierul este naționalizat, FREDERIC fiind angajat ca muncitor la o fabrică de utilaj agricol din Timișoara, unde ajunge în scurt timp șef de echipă și tehnician de categoria I.

Cum pasiunea pentru lepidoptere nu l-a părăsit niciodată, în 1954 se înscrie la cursurile fără frecvență ale Facultății de Biologie-Geografie de la Universitatea din

București, obținând licența în 1959. După absolvirea facultății, contnuă să lucreze ca tehnician mecanic, studiind însă intens lepidopterele de la Băile Herculane, Mții. Retezat, Poiana Ruscăi, Godeanu, Tarcul etc. Pe lângă cercetările faunistice, F.KÖNIG continuă studiul biologiei și ecologiei unor specii rare, publicând aspecte de biologie și stadiile preimaginale la speciile: *Lemonia balcanica* H.-S., *Coenonympha leander* ESP., *Chamasphesia palustris* KAUTZ, *Hydraecia leucographa* BKH., *Orthosia schmidti* DIOSZ. și *Philotes bavicus hungaricus* DIOSZ. Alte lucrări publicate se referă la macrolepidopterele de la Băile Herculane și Orșova, răspândirea orizontală și verticală a lepidopterelor din Retezat, Godeanu, Tarcul și Pietri Petreanu, iar în 1965 descrie în revista londoneză "The Entomologist" pe *Erebia melas runcensis*, subspecie caracteristică Munților Apuseni. Pe lângă creșterea în laborator a numeroase specii rare, F.KÖNIG s-a preocupat și de crearea unor hibrizi, obținând frumoase rezultate mai ales la specii din familia Attacidae.

Visul de o viață, de a lucra în cadrul unui muzeu se împlinește abia în 1966, an în care este angajat ca muzeograf principal la Secția de Științe Naturale de la Muzeul Banatului din Timișoara. În 1969 Muzeul achiziționează importanta sa colecție de lepidoptere care însumează 13 500 exemplare. În 1970 F.KÖNIG organizează la acest muzeu o mare expoziție de fluturi (15000 ex.) expusă în 5 săli, prezentând publicului nu numai frumusețea flutilor, ci și aspecte din biologia, ecologia și metode de cercetare în lepidopterologie. În același an (1970) publică în colaborare cu E.V.NICULESCU, în seria "Fauna României" importanta lucrare "Partea generală la lepidoptere", la care redactează capitolele referitoare la biologie, ecologie și răspândire geografică. Această carte este o lucrare de referință, mult apreciată de specialiștii din țară și străinătate. Ca recunoaștere a activității depuse, în 1971 i se acordă ordinul și medalia "Meritul cultural cl.III".

În 1972 participă la Simpozionul internațional de Entomologie de la Budapesta, iar în 1975 publică "Catalogul colecției de lepidoptere a Muzeului Banatului", colecție ce conține peste 20000 exemplare, printre care și numeroase specii rare. Tot în 1975 din cauza limitei de vârstă și a imposibilității prelungirii perioadei de activitate salariată, spre regretul colegilor și al său personal, F.KÖNIG este pensionat. Pensionarea stimulează și mai mult activitatea pasionatului lepidopterolog și eminent ecolog. În 1976 semnaleză de la Băile Herculane pe *Xylena lunifera* WARREN, specie necunoscută încă în fauna Europei, iar în 1978 descoperă în mlaștinile de la Vinga pe *Rhyparioides metelkana*, în 1983 publicând noi date despre biologia acestui interesant relict preglaciar.

Impins de un elan tineresc greu de egalat, F.KÖNIG se înscrie la doctorat, susținându-și în 1979 la Universitatea din București teza intitulată "Studiu bio-ecologic asupra lepidopterelor familiei Sphingidae din România", pe baza căreia obține titlul științific de "Doctor în Biologie".

În decursul anilor F.KÖNIG a publicat peste 65 lucrări științifice și numeroase articole de popularizare în ziare și diverse reviste, a ținut numeroase conferințe în țară și străinătate. A colaborat cu majoritatea muzeelor de Științe Naturale din România și a vizitat principalele muzee europene care adăpostesc colecții de lepidoptere. În timpul anilor a purtat corespondența cu principalele personalități ale lepidopterologiei europene, participând și la importante manifestări științifice cu caracter internațional (Simpozionul de entomofaunistică pentru Europa Centrală de la Budapesta 1972, de la Hradec Kralové din Cehoslovacia și la cel de la Gödöllő 1992 (Ungaria).

Ca semn de recunoaștere a deosebitei activități depuse în slujba lepidopterologiei, Dr.F.KÖNIG a fost ales în 1993 membru de onoare al Soc.Entom. din Ungaria, iar în 1994

membru de onoare al Societății Lepidopterologice Române. În semn de omagiu pentru activitatea științifică depusă, unii cercetători din țară și străinătate i-au dedicat unele specii și subspecii: *Hydraecia leucographa koenigi* SZENT-IVANY, *Erebia melas koenigiella* POPESCU-GORJ, *Nemapogon koenigi* CĂPUȘE, *Dasypolia templi koenigi* RONKAY & VARGA și *Erebia gorge frederickikoenigi* VARGA.

Activitatea științifică desfășurată de dr. F.KÖNIG durează neîntrerupt de peste 60 de ani, ani de pasiune și abnegație, de dăruire și sacrificii puse toate în slujba unei mai bune cunoașteri a naturii. La cei 85 de ani, dr. F.KÖNIG continuă colectările de teren, cercetarea faunistică, bio-ecologică și zoogeografică a lepidopterelor României.

Cu ocazia împlinirii vârstei de 85 ani, urez colegului și prietenului meu multă sănătate și viață îndelungată spre a putea contribui mereu la îmbogățirea cunoștințelor asupra faunei de lepidoptere a României. Transmit de asemenea din partea Societății Lepidopterologice Române un călduros "La mulți ani" !.

AURELIAN POPESCU-GORJ